

WMI Norge
Postboks 92 Slemdal
0710 Oslo
NORGE
Tlf: 99100161

Branch of
Waterpark Montessori International Limited
Ireland Company Registration: 321537
NUF Registration Norway 996324583

Ireland
31 Charlestown Maltings
Bailick Road
Midleton
Co Cork Ireland

College Board
Prof Francis Douglas
Bjørn Damsgaard
Hilde Damsgaard
Kate Instefjord
Birgit Lambjerg

Examination Board
Bjørn Damsgaard
Britta Bring
Francis Douglas

Owner Board Ireland
Francis Douglas
Clare Healy
Ken Healy
Fergus Healy

MEMBER OF MONTESSORI EUROPE

Clare Healy
Mob:+47 48195248
Ir. Tlf/Fax +353 21 4639189
Ir.Mob+353-86-2386307

e-post: admin@waterparkmontessori.no

Nettside: www.waterparkmontessori.no

**WATERPARK
MONTESSORI**

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

25. januar 2013

Høringsuttalelse – om forslag til endringer i privatskoleloven

Det vises til brev fra Kunnskapsdepartementet 17 desember 2012 vedrørende høring om forslag til endringer i privatskoleloven – presisering av at det med ”anerkjent pedagogisk retning” som grunnlag for godkjenning forstås at det pedagogiske opplegget må være utprøvd, utbredt og utførlig beskrevet i faglitteraturen mv.

Som det fremgår av høringsnotatet er formålet med de foreslåtte endringene å forhindre en fremvekst av private videregående skoler på grunnlag av en pedagogisk retning som i dag ikke kan anses som anerkjent på videregående nivå.

Waterpark Montessori sendte i oktober 2012 et brev til Kunnskapsdepartementet vedrørende montessoripedagogikk på ungdomsskole og videregående nivå. Vår høringsuttalelse vil være basert på dette brevet.

De foreslåtte endringene i privatskoleloven kommer etter at det er søkt om godkjenning av 1800 nye elevplasser i private videregående skole. Høringsnotatet viser til brev fra Norsk Montessoriforbund (NMF) av 25 juni hvor de konkluderer med at det per i dag ikke finnes et anerkjent og utprøvd grunnlag for oppstart av montessorivideregående skole i Norge.

Utbredelse montessoripedagogikken nasjonalt og internasjonalt

Maria Montessori (1870 – 1952) utviklet en pedagogisk metode basert på tre utviklingsstadier. Det tredje utviklingsstadiet er 12-18 år. Montessori var tydelig på at grunnprinsippene gjelder for alle aldersgrupper, men at utviklingsstadiene er utgangspunkt for hvordan disse implementeres i praksis. Internasjonalt har utviklingsstadiene 3-6 år og 6-12 år vært etablert i over 100 år. NMF sier i sitt brev

at "montessoripedagogikken er utbredt i barnehager og grunnskoler over hele verden". Her ønsker vi å presisere at for barnehage gjelder det hovedsakelig aldersgruppen 3-6 år og for skole aldersgruppen 6-12 år. Aldersgruppene 0-3 år, 12-15 år og 15-18 år ble ikke ferdig utviklet av Montessori selv. 0-3 år (Infant / Toddler) ble utviklet på 1940, 1950 og 1960-tallet. Montessoriskoler for aldersgruppene 12-15 år og 15-18 år har eksistert i over 80 år, men først de siste 30 årene har det vært betydelig forskning og utvikling for disse aldersgruppene. Tidligere forskning og utvikling var basert på en "urban tilpasning" av Montessoris originale ideer om en "Farm School". Senere forskning og utvikling har vært mer basert på "Farm School"-modellen for aldersgruppen 12-15 år .

Montessoripedagogikk på ungdomsskole og videregående nivå

NMF sier videre at "NMF har ikke kunnet finne at det eksisterer en internasjonal montessoriskolemodell for videregående nivå som er "utprøvd, utførlig beskrevet i faglitteraturen, velrennomert og relativt utbredt".

Montessori selv rakk ikke å utvikle sin pedagogiske metode for videregående skoler, noe som betyr at metoden har blitt videreutviklet av andre enn Maria Montessori. Hennes ide om *Erdkinder*, en internatskole med bondegård for ungdomsskoleelever, er kun gjennomført noen få steder på grunn av økonomiske og kulturelle utfordringer knyttet til et slikt skoleprosjekt. Montessorilærere begynte å utvikle urbane montessoriskoler på 70 og 80-tallet. Disse fungerte som modeller for både ungdomsskoler og videregående skoler. I USA, Canada og Nederland finnes det flere urbane montessoriskoler, og dette konseptet har også spredt seg til andre land. Montessoriskoler for aldersgruppen 12-15 år er utbredt flere steder, og i tillegg finnes det en rekke Montessori-videregående skoler (15-18 år).

For eksempel i Tyskland <http://www.montessori-wetterau.de>; i USA <http://clark.cps-k12.org/>; i Sør-Afrika <http://www.knysnamontessori.co.za/15-18-years/> og i New Zealand <http://www.waora.school.nz/OurClassrooms.aspx>. I Nederland har slike skoler eksistert siden 1930-tallet <http://www.montessorilyceumamsterdam.nl>.

Det finnes i dag ulike oppfatninger og delte meninger om hvordan montessoripedagogikken skal tilpasses ungdomsskole og videregående skole. Organisasjoner som North American Montessori Teachers Association (NAMTA), Montessori Europe, Association Montessori Internationale (AMI) og AMS (American Montessori Society) tilbyr plattformer hvor interesserte kan dele erfaringer innen forskning og utvikling. Høringsnotatet referer til NMFs uttalelse vedrørende utvikling av montessoripedagogikken til et faglig-pedagogisk alternativ for videregående skole. NMF sier "Skulle et slikt arbeid settes i gang, bør det etter vår oppfatning kun skje i samarbeid med AMI, som etter vårt syn er den fremste internasjonale organisasjonen til å forvalte montessoripedagogikken."

Waterpark Montessori , som er den største utdanningsinstitusjonen for montessoriutdanning i Norge, ønsker å presentere et annet perspektiv på montessoriutdanning for videregående skole basert på eget arbeid og erfaring og forskning og utvikling, i det internasjonale montessorimiljøet. Waterpark Montessori respekterer at NMF anser at AMI (Association Montessori International) er eksperter på

montessoriutdanning og er enige i at de har omfattende kunnskap og ekspertise innenfor feltet. Det er også ulike syn og oppfatninger både nasjonalt og internasjonalt om hvordan montessoripedagogikken kan og bør utvikles på videregående nivå:

- AMS (American Montessori Society) presenterer seg selv som en *“modern-era organisation supporting Montessori”*. De fremholder de samme idealer som AMI, men ønsket å følge et mer tradisjonelt syn, og i 1960 valgte de derfor å gå en annen retning enn AMI. (Se www.amshq.org). AMS validerer/godkjenner flere skoler som tilbyr montessoriutdanning for aldersgruppen 12-18 år.
- CMStep er tilknyttet AMS og akkreditert av Montessori Accreditation Council for Teacher Education (MACTE). CMStep (Cincinnati Montessori Secondary Teacher Education Program) tilbyr montessoriutdanning for aldersgruppen 12-18 år. Dette programmet er utviklet av grunnleggerne av Clark Montessori School.
- Houston Montessori Center er også tilknyttet AMS og tilbyr montessoriutdanning for 12-18 år. se <http://www.houstonmontessoricenter.org/secondary.html>
- MACTE (Montessori American Council for Teacher Education) er en amerikansk organisasjon som har lyktes i å bringe flere Montessori-utdanningsinstitusjoner sammen for å utvikle kvalitetsstandarder som er anerkjent av myndighetene i Nord-Amerika. MACTE akkrediterer montessoriutdanning, herunder utdanning for aldersgruppene 12-15 år eller 12 -18 år. Før de akkrediterer et utdanningstilbud krever MACTE at et gitt sett av kompetanse er inkludert i læringsmål og utdanningstilbud. Disse kompetansekravene for aldersgruppen 12-18 år er tilgjengelig i deres håndbok. Det faktum at de har utviklet kompetansekrav for denne aldersgruppen viser at de godkjenner montessorimetoden opp til 18 år. Se http://www.macte.org/images/Updated_Handbook_2011.pdf.
- FROJOL er et løpende to-års europeisk prosjekt hvor seks land er involvert. Disse forsker på montessorimetodens relevans for aldersgruppen 16+ år, hovedsakelig i fag-og yrkesopplæringen. Dette prosjektet har som mål:

“to use the basic principles of [the Montessori] method with a new target group, age 16+. As consortium we will focus on future and existing students in traditional VET, as each 16+ student more or less has his own lifelong learning experiences.”

<http://www.frojol-project.org>

Faglitteratur

Studenter som studerer montessoripedagogikk for det tredje utviklingstrinnet (12-15 og 15-18 år) fordyper seg i grunnleggende montessoriteori og –filosofi, noe som gir et solid grunnlag når montessoripedagogikken tilpasses den aktuelle aldersgruppen og læreplanen. Litteratur for aldersgruppen 12-18 år er både i nasjonalt og internasjonalt hovedsakelig basert på to kilder:

- a. Litteratur av Maria Montessori: en del litteratur er felles for alle aldergrupper, og ikke kun fokusert på barnet opp til 12 år. Litteraturen beskriver grunnleggende prinsipper om barn, læring og utvikling som kan tilpasses alle aldersgrupper. I "From Childhood to Adolescence" presenterer Montessori sine visjoner for ungdom. I bøkene "The Child, Society and the World", "The Formation of Man", og "Education and Peace" presenterer Montessori sine filosofiske ideer om menneskets utvikling. I tillegg er "Rethinking Education" av Phil Gang også pensum for studenter for montessoriumgdomsskoler og videregående skole.
- b. Tidsskrifter basert på nyere erfaring og tilpasning av montessoripedagogikk for aldersgruppene 12-15 og 15-18 år. NAMTA har gjennomført fem "Adolescent Colloquiums" i løpet av de siste ti årene. Resultatene har blitt publisert i spesialutgaver av NAMTAs tidsskrifter. NAMTA er en organisasjon som er åpen for alle montessorilærere.

NMF sier videre i sitt brev at "hvis det skal være mulig å utvikle montessoripedagogikken til et faglig-pedagogisk alternativ for videregående skole på en kvalitativ god måte, så vil dette blant annet innebære skrivning av ny faglitteratur..." Waterpark Montessori er uenig i dette. Vi mener at lærere i montessoriumgdomsskoler og videregående skoler må ha grunnleggende forståelse og innsikt i montessoriteori og store deler av faglitteraturen er derfor felles for alle aldersgrupper. I tillegg mener vi at Montessori i sine bøker fokuserer på utvikling av mennesket og ikke bare barn i barnehage og barneskole.

Utvikling av montessoripedagogikk for 12-18 år i Norge

Waterpark Montessoris utdanningstilbud for aldersgruppen 12-18 år fokuserer på fordypning i grunnleggende montessoriprinsipper for å kunne integrere disse i praksis i klasserommet.

Ungdomsskoler og videregående skoler er forpliktet til å følge gjeldende læreplaner. En viktig del av utdanningen er derfor rettet mot forståelse av montessoriprinsippene og hvordan disse best tilpasses skolehverdagen. Dette inkluderer at studentene må kunne forberede et læringsmiljø, tilpasse timeplaner og integrere pensum i tråd med montessoriprinsippene. Internasjonalt er dette en mye brukt fremgangsmåte for utdanning for montessorilærere for denne aldersgruppen, og er i tråd med kompetansen som kreves av MACTE.

Arbeidet med å utvikle et utdanningstilbud for ungdom (12-18 år) begynte allerede i 2001 i samarbeid med Svensk Montessori Institutt (SMI). Sammen har de fortsatt utviklingen av utdanningstilbud for 12-15 og 15-18 år blant annet ved å studere all tilgjengelig internasjonal forskning innen dette feltet. I tillegg er tilbakemelding fra lærere fra ungdomsskoletrinnet brukt for å videreutvikle og forbedre utdanning for lærere for videregående skoler. WMI og SMI har samlet mer erfaring i utvikling av utdanningstilbud innen montessoriumgdomsskole enn noen annen utdanningsinstitusjon eller organisasjon i Skandinavia. WMI mener det er fullt mulig å tilpasse montessoriumgdomsskole for arbeid i videregående skoler. Etter vår mening er det også mulig for videregående skoler å tilpasse seg montessoripedagogikken, og vi tror at pedagogikken vil forsterke læring og erfaring til studentene, samtidig som det vil støtte den nasjonale læreplanen.

Waterpark Montessori har også spilt en sentral rolle i utviklingen av montessoripedagogikken for ungdom 12-18 år. Vi har deltatt årlig på Montessori Europe konferanser for å dele ideer, utvikling og framgang for montessoriskoler på ungdomsskole og videregående nivå.

Basert på det faktum at montessoriutdanning vektlegger motivasjon og utvikling av ferdigheter som ansvarlig selvforvaltning og selvstendighet, er det økende tro på at denne pedagogikken kan bidra til at problemet med antall elever som faller ut av videregående skole minsker. Montessoripedagogikk for videregående skoler er nytt i Norge, men internasjonalt er eksperimentering med denne aldersgruppen over de første stadiene. Modeller for Montessori videregående skoler vil fortsette å utvikle seg i tiden framover. Vi støtter denne utviklingen, og ønsker å være aktive bidragsytere i form av utdanning og veiledning for videregående skoler som ønsker å bruke montessoripedagogikken som sin pedagogiske tilnærming.

I Norge forsetter arbeidet med å utdanne montessoripedagogikken for aldersgruppen 12-18 år. I mars 2013 arrangerer Waterpark Montessori et seminar for montessoriumgdomsskoler og videregående skoler. Montessorilærere fra montessoriskoler på ungdomsskole og videregående nivå fra Tyskland og Nederland, samt lærere fra montessoriumgdomsskoler og videregående skoler i Norge vil delta. Det vil også være kurs for montessoribarnehager- og skoler parallelt slik at dette gir montessorilærere en god mulighet til å dele ideer. Gjesteforeleser Per Johansson fra Sverige er en av grunnleggerne av "Infontology", som omhandler effekten av teknologi og endring av utdanning for ungdom. Johansson har i denne sammenheng sett relevansen av montessoriutdanning.

Utvikling av montessoripedagogikk for 12-18 år internasjonalt

I dag er det økende interesse for aldersgruppene 12-15 og 15 -18 år noe som utvikling innen feltet viser:

- I 2013 har Association Montessori Internationale (AMI) utvidet sitt "Adolescent Orientation" program for lærerutdanning i Hershey, USA, til å inkludere videregående skole opp til 18 år. De samarbeider også med en skole for aldersgruppen 15-18 år (University Circle) i et nærliggende skoleområdet. De har uttrykt interesse for en skole i Norge angående videreutvikling av montessorimetoden for denne aldersgruppen.
- AMI arrangerer jevnlig helgeseminarer for "Adolescent Orientation" uteksaminerte studenter, og disse er også åpne for andre. Dette gir andre som arbeider med å utvikle montessorimetoden for ungdom en mulighet til å dele erfaringer og holde seg oppdatert på den eneste utviklingen og forskningsresultater. Et eksempel på et slikt seminar arrangeres i Tampa, Florida i midten av februar. En representant for Waterpark Montessori vil delta på dette seminaret for å lære mer om utvikling av montessoripedagogikk for aldersgruppen 15-18 år.

Montessoripedagogikk for ungdomsskole og videregående skole i dag

Utdanningsdirektoratets nye retningslinjer for montessoriskoler (Udir – 5-12012 – Krav til spesialkompetanse for undervisningspersonalet i montessoriskoler – retningslinjer) har ført til at Waterpark Montessori Norge har sett det som nødvendig å skille mellom utdanning for aldersgruppene 12-15 år og 15-18 år for å sikre at utdanningen er tilpasset og relevant for situasjonen i Norge.

Fagplanene for 12-15 år og 15-18 år er like på flere områder, den største forskjellen er hvordan montessorimetoden er tilpasset praksis innenfor de ulike trinnene. Det er klare forskjeller i ungdomsskole og videregående skoler, og hvordan montessoripedagogikken tilpasses vil derfor variere. I følge Montessori er ungdom 12-18 år i samme utviklingsstadium (det tredje utviklingsstadium). Montessoripedagogikken for barnehage og barneskole (0-6 år og 6-12 år) tar utgangspunkt i de to første utviklingsstadiene. I Norge i dag er montessoriumskoler bygget på kunnskap om det foregående utviklingsstadium (6-12 eller eventuelt 3-12 år). I utgangspunktet ønsker vi å se på 12-18 år som et utviklingsstadium. I dag er montessoriumskole for aldersgruppene 3-12 år, 6-9 eller 9-12 år godkjent som kompetanse for å arbeide i montessoriumskole. Dette viser blant annet at det er akseptert at grunnleggende montessoriprinsipper og da også montessorilitteratur er relevant for eldre aldersgrupper. De grunnleggende montessoriprinsippene er felles for alle aldersgrupper, inkludert 15-18 år. Vi ser derfor ikke hvordan det ut i fra et montessoriperspektiv er mulig å åpne for montessoriumskoler, men ikke for montessoripedagogikk på videregående nivå. Videregående skoler gjør et viktig og nyttig arbeid i sitt arbeid med å tilpasse montessoripedagogikken for videregående nivå.

Konklusjon

Waterpark Montessori deler ikke NMF sitt syn på hvem som har kunnskap og kompetanse til å utvikle montessoripedagogikken for videregående skoler. Montessoripedagogikken praktiseres og videreutvikles for det tredje utviklingsstadium (12-18 år) både i Norge og internasjonalt. Vi har i denne høringsuttalelsen vist til noe av det arbeidet som gjøres innen dette feltet. I forarbeidene til bestemmelsen i privatskoleloven heter det blant annet "at med omgrepet anerkjend er meint at skolens pedagogiske verksemd er utprøvd, relativt utbreidd og utførleg beskriven i faglitteraturen". Vi mener at arbeid og utvikling som er gjort og som fortsatt gjøres innenfor ungdomsskole og videregående skole. Waterpark Montessori legger også vekt på at aldersgruppene 12-15 år og 15-18 år er samme utviklingsstadium i følge Montessori. Undervisnings- og læringsmetoder og læringsmiljø for disse to aldersgruppen vi derfor være like på de fleste områder.

Arbeid og utvikling i Norge og internasjonalt viser at montessoriskolemodell for videregående nivå er "relativt utbredt". Montessoripedagogikken er ikke bare en praktisk-pedagogisk metode for barn opp til 12 år, men en pedagogisk filosofi som kan tilpasses alle aldersgrupper. Vi håper at det i fremtiden vil være flere montessoriskoler for både ungdomsskoletrinnet og videregående som ønsker å bruke montessoripedagogikken i sin undervisning og at Norge vil fortsette å være en viktig del av denne utviklingen.

Waterpark Montessori International (i Norge)